УДК 378.147.091.33

Людмила Демченко

Сумський державний педагогічний
університет імені А. С. Макаренка

ORCID ID 0000-0002-5695-5397

DOI 10.24139/2312-5993/2020.08/131-149

КРИТЕРІЇ ТА РІВНІ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ БАКАЛАВРІВ ФІЗИЧНОЇ ТЕРАПІЇ, ЕРГОТЕРАПІЇ ДО ФІЗИЧНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Необхідність осмислення проблем професійної готовності майбутніх фахівців із фізичної терапії та ерготерапії до фізичної реабілітації дітей дошкільного віку в сучасних умовах обумовлена потребою в кваліфікованих фахівцях, здатних здійснювати творчий підхід у вирішенні пріоритетних завдань професійної діяльності. Експериментальне дослідження особливостей формування професійної готовності майбутніх фахівців із фізичної терапії та ерготерапії до фізичної реабілітації дітей дошкільного віку передбачало визначення критеріїв її сформованості: теоретичний, праксеологічний та індивідуально-психологічний критерії та рівнів: низький, середній, високий.

Ключові слова: професійна готовність, майбутні фахівці з фізичної терапії та ерготерапії, критерій, рівні, фізична реабілітація, дошкільний вік.

Постановка проблеми. Інноваційний характер сучасної освіти, його висока технологічність і наукоємність свідчать про потребу суспільства в компетентних фахівцях. Проблема формування професійної готовності майбутніх фахівців актуальна і в області фізичної терапії та ерготерапії. Студенти, що здійснюють навчання на таких спеціальностях повинні бути готовими до майбутньої професійної діяльності в особливих умовах. Зокрема, якщо йдеться про дітей дошкільного віку, слід готувати майбутніх фахівців із фізичної терапії та ерготерапії до певної специфіки їх практики, яка потребує високого рівня фізичного, соціального, психічного, духовного здоров'я, передбачає активний характер рухових дій, особливі соціальні та психологічні умови роботи, розвитку таких якостей, як здатність до адаптації, активність, фізіологічні та психологічні можливості.

Необхідність осмислення проблем професійної готовності майбутніх фахівців із фізичної терапії та ерготерапії до фізичної реабілітації дітей дошкільного віку в сучасних умовах обумовлена, перш за все, розвитком високотехнологічного освітнього процесу в дошкільних установах і гострою

потребою в кваліфікованих фахівцях, здатних здійснювати творчий підхід у вирішенні пріоритетних завдань професійної діяльності. Разом із цим постає проблема визначення рівня сформованості такої готовності та створення відповідних критеріїв.

Проведення формувального етапу експерименту нашого дослідження передбачає діагностику рівня розвитку професійної готовності майбутніх фахівців із фізичної терапії та ерготерапії до фізичної реабілітації дітей дошкільного віку, а отже необхідно визначити критерії та рівні її оцінювання.

Аналіз актуальних досліджень. Проблему професійної підготовки майбутніх фахівців із фізичної реабілітації та ерготерапії у ЗВО розглядають Ю. Лянной (Лянной, 2015), Н. Белікова (Белікова, 2012), Л. Сущенко (Сущенко, 2015) та ін. У своїх дослідженнях автори більшою мірою приділяють увагу моделюванню й характеристиці основних компонентів професійної компетентності, розглядають становлення особистості фахівця в контексті цілей і завдань фізичної культури.

Проблема дослідницького інструментарію під час проведення формувального етапу експерименту з формування необхідних якостей фахівця є досить актуальною. Л. Волошко (Волошко, 2005, с. 43) дає визначення поняттю критерії професійної компетентності майбутніх фахівців із фізичної реабілітації як «сукупність ознак, що дозволяють зробити висновок про ступінь відповідності професійно-особистісних якостей студентів вимогам професійної діяльності та спрогнозувати рівень їхньої конкурентоспроможності на сучасному ринку реабілітаційно-оздоровчих послуг».

А. Маркова (Маркова, 1996, с. 36-40) стверджує, що для опису професійної компетентності необхідно використовувати декілька груп критеріїв (рис. 1).

Отже, будемо розглядати поняття критерії професійної готовності як сукупність характеристик, кількісні та якісні показники якої виявляють рівень відповідності професійних компетентностей особистості вимогам професійної діяльності.

Рис. 1. Групи критеріїв для опису професійної компетентності (за А. Марковою)

І. Бойчук (*Професійна педагогічна освіта*, 2011, с. 217) виділяє мотиваційний, інформаційно-пізнавальний, операційно-дієвий, оцінний критерії професійної компетентності (рис. 2).

Рис. 2. Критерії професійної компетентності (за І. Бойчук)

Нам імпонує думка Р. Чубук (Чубук, 2008, с. 255-256), який виокремлює когнітивний (оволодіння системою загальнонаукових, психологічних, соціально-педагогічних та інших спеціально-професійних знань, які необхідні для реалізації професійних функцій), діяльнісний (оволодіння сукупністю соціально-педагогічних умінь та навичок, які виробляються шляхом застосування різних прийомів і способів соціально-педагогічної взаємодії) та особистісний (наявність сформованих особистісно-професійних якостей, під якими розуміються психологічні характеристики, морально-етичні, психолого-педагогічні та психоаналітичні якості, які повинні бути стійкими, суттєвими, адекватними,

позитивно впливати на успішність його діяльності) критерії професійної компетентності майбутніх фахівців.

Також ми вважаємо, що слід звернути увагу на критерії професійної компетентності, що виділяють у своїх дослідженнях В. Хоменко (Хоменко, 2012) та Т. Чопик (Чопик, 2014) (рис. 3).

Критерії професійної готовності за В. Хоменко

- Мотиваційний – сукупність мотивів, які спонукають до оволодіння професійною діяльністю, постійного саморозвитку та самовдосконалення. Теоретичний – якість засвоєння теоретичних професійних знань, їх міцність та лабільність.
- Діяльнісний – рівень сформованості комунікативних і організаційних здібностей та характер особистісної спрямованості.
- Професійно-прикладний – ступінь відповідності сформованих характеристик особистості вимогам професійної діяльності та якість виконання елементів цієї діяльності.
- Оцінно-корекційний – сформованість здатності до оцінювання власної діяльності та внесення корективів у процесі розвитку

Критерії професійної готовності за Т. Чопик

- емоційно-вольовий критерій готовності характеризує професійні орієнтації та цінності тренера-викладача: прагнення до втілення в життя своїх здібностей, можливостей, якостей; активізація розумової діяльності (упродовж підготовки та виконання навчально-дослідних завдань, вирішення складних завдань тощо); інтерес до застосування інноваційних технологій у майбутній професійній діяльності;
- діяльнісний критерій враховує уміння оцінювати свою поведінку та прийняті рішення з погляду професійної ефективності; уміння застосовувати набутий інтегрований досвід для розв'язання навчальних завдань; уміння використовувати понятійний апарат (методи, прийоми, поняття, закони) у процесі професійної діяльності; самостійність у застосуванні професійних компетенцій у практичній діяльності;
- когнітивний критерій характеризує у майбутніх тренерів-викладачів професійну компетентність: уміння планувати обсяги навантажень відповідно до віку, статі та фізичного розвитку; уміння використовувати в навчально-тренувальному процесі основні принципи спортивного тренування; уміння застосовувати отримані знання в своїй практичній діяльності.

Рис. 3. Критерії професійної готовності

На основі критеріїв, що характеризують професійну готовність майбутніх фахівців, можна зробити висновок про рівень розвитку цієї характеристики у процесі професійної підготовки.

Нам імпонує точка зору Н. Кузьміної (Кузьміна, 1990) та А. Чорноштан (Чорноштан, 2002) щодо рівнів професійної компетентності майбутніх фахівців (рис. 4).

Рис. 4. Рівні професійної готовності

Мета статті – розкрити сукупність критеріїв для опису та визначення рівнів сформованості професійної готовності майбутнього фахівця з фізичної терапії та ерготерапії до фізичної реабілітації дітей дошкільного віку.

У процесі дослідження застосовано такі **теоретичні методи**: аналіз, синтез, систематизація й узагальнення наукової та науково-методичної літератури.

Виклад основного матеріалу. Сучасні умови професійної підготовки майбутнього фахівця з фізичної терапії та ерготерапії до фізичної реабілітації дітей дошкільного віку визначають структуру, зміст, принципи та особливості організації цього процесу, на основі яких нами визначено сукупність критеріїв для опису й визначення рівнів сформованості професійної готовності майбутнього фахівця з фізичної терапії та ерготерапії до фізичної реабілітації дітей дошкільного віку. Тому нами виділено теоретичний, праксеологічний та індивідуально-психологічний критерії сформованості професійної готовності майбутнього фахівця з фізичної терапії та ерготерапії до фізичної реабілітації дітей дошкільного віку.

Теоретичний критерій урахує наявність у майбутніх фахівців із фізичної терапії та ерготерапії системи міцних знань щодо сучасних питань навчання та виховання дошкільнят, фізичної культури та спорту дошкільнят, реабілітації та ерготерапії дітей дошкільного віку, специфіки та завдань професії фахівця з фізичної терапії та ерготерапії, потрібних для здійснення ефективної професійної діяльності. Майбутні фахівці з фізичної терапії та ерготерапії повинні мати міцні психолого-педагогічні, соціально-гуманітарні, методичні, медико-гігієнічні та анатомо-фізіологічні знання, знання санітарно-гігієнічних вимог, правил безпеки, використання спеціального обладнання та інвентарю, нормативних вимог, використання спортивних споруд тощо, знання теоретичних засад організації реабілітаційного процесу дітей дошкільного віку і взаємодії з ними, їх індивідуальні, вікові, психолого-педагогічні особливості; сучасні технології реабілітації дітей дошкільного віку, а також сучасні нормативні документи, анатомо-фізіологічні та біохімічні знання про специфіку функціонування й особливості розвитку організму дітей дошкільного віку, основи життєдіяльності дітей дошкільного віку, механізми адаптації до навантажень організму дітей дошкільного віку; основи медичних знань у роботі з дітьми дошкільного віку, основи знань сучасних оздоровчо-реабілітаційних технологій, методи та прийоми, форми та засоби фізичної реабілітації, терапії та ерготерапії, психічного розвитку дітей дошкільного віку; знання з основ спортивної метрології.

Так, майбутні фахівці з фізичної терапії та ерготерапії мають усвідомлювати, що одним із найважливіших завдань профілактики захворювань у дітей дошкільного віку є формування адаптації дитячого організму до фізичних навантажень за допомогою виконання спеціальних фізичних вправ, спрямованих на відновлення здоров'я дітей, які перенесли травми або мають хронічні захворювання. Тому під

час підготовки майбутніх фахівців із фізичної терапії та ерготерапії поряд із вивченням традиційних дисциплін (теорії та методики фізичного виховання, дошкільної педагогіки і психології та ін.) має бути передбачено освоєння студентами основ оздоровчої, лікувальної та адаптивної фізкультури, вікових особливостей адаптації дітей до фізичних навантажень, методики оцінки ефективності занять фізичними вправами тощо. На наш погляд, така система формує професійну готовність майбутніх фахівців до роботи як зі здоровими, так і з ослабленими дітьми дошкільного віку. Програми фахових дисциплін, зокрема курсу «Теорія і методика фізичного виховання дітей дошкільного віку» мають бути складені на основі наступності вивчення курсів і відображати сучасні уявлення про розвиток особистості дошкільника, включають інноваційні напрями фізкультурно-оздоровчої роботи з дітьми. Підготовка майбутніх фахівців із фізичної терапії та ерготерапії, здатних упроваджувати інноваційні педагогічні технології, має передбачати вивчення дисциплін, актуальних для педагогів дошкільних установ («Базові фізкультурно-спортивні види», «Нові фізкультурно-спортивні види» тощо). Ці дисципліни спрямовані на формування уявлення у студентів про техніку і тактику основних видів і елементів спорту, використовуваних у фізичному вдосконаленні дошкільнят, і особливостей методики навчання цих видів спортивних вправ. Зміст підготовки фахівців з фізичної терапії та ерготерапії дітей дошкільного віку має включати розділи «Призначення кваліфікаційної характеристики», «Професійне призначення фахівців», «Кваліфікаційні вимоги до фахівця», «Відповідальність за якість діяльності фахівців», «Проблеми галузі» тощо. Ці дисципліни мають позиціонуватися як інноваційний напрям удосконалення наявної системи фізичної реабілітації дошкільнят у контексті діяльнісного підходу до навчання професіоналів. При цьому важливе значення в освіті фахівців надається формуванню потреби втілення у професійній діяльності принципу пріоритетності фізкультурно-оздоровчої роботи.

Праксеологічний критерій охоплює систему вмінь, способів дії, навичок, необхідних для професійної діяльності. Майбутні фахівці з фізичної терапії та ерготерапії мають володіти методами та прийомами діагностики та метрологічних вимірів фізичної активності та рухової діяльності дітей дошкільного віку; уміти планувати діяльність, приймати рішення, організовувати професійну діяльність, реабілітаційні заходи для дітей дошкільного віку, вести пропаганду здорового способу життя,

організовувати активний відпочинок, здійснювати профілактику захворювань дітей дошкільного віку, зокрема з різним станом здоров'я та особливостями розвитку, повинні вміти здійснювати контроль за функціональним станом дітей дошкільного віку, за ходом реабілітаційного процесу в дітей дошкільного віку, мати навички використання у власній професійній діяльності сучасних педагогічних, оздоровчо-реабілітаційних, інформаційних технологій; володіти відповідними формами, методами та прийомами організації реабілітаційного процесу в дітей дошкільного віку, повинні вміти керувати руховою діяльністю дітей дошкільного віку; володіти та використовувати у практичній діяльності базові види фізкультурної діяльності, форми та види рухової активності, моделювати фізичні вправи, удосконалювати рухові вміння реабілітаційного процесу в дітей дошкільного віку, використовувати спеціальне обладнання та інвентар, спортивні споруди, забезпечувати охорону життя і здоров'я дітей дошкільного віку, безпеку й дотримання санітарно-гігієнічних вимог у реабілітаційному процесі в дітей дошкільного віку, навички практичного використання основ медичних знань, надання долікарської допомоги дітям дошкільного віку.

Невід'ємною частиною професійної підготовки майбутніх фахівців із фізичної терапії та ерготерапії до роботи з дошкільнятами є розробка професіограми як системи знань, умінь і навичок, а також професійно-значущих якостей і функцій, до яких відносимо дослідницьку, конструктивну, організаторську, комунікативну функції, функцію самовдосконалення, оздоровчу та освітню функції, як такі, що найбільш повно відображають завдання і специфіку професійної готовності майбутнього фахівця з фізичної терапії та ерготерапії до фізичної реабілітації дітей дошкільного віку за такими показниками, як теоретична і практична підготовленість, дозування фізичного навантаження, індивідуалізація процесу реабілітації, ставлення до дітей, оцінка фізичного стану і фізичної підготовленості дітей, всебічний розвиток дітей.

Індивідуально-психологічний критерій передбачає наявність у майбутніх фахівців із фізичної терапії та ерготерапії професійно важливих індивідуально-психологічних якостей: системи гуманістичних цінностей, здатність до адаптації, комунікативність, фізична витривалість, емоційна стійкість, доброзичливість, емпатійність, повага, толерантність, позитивних мотивів професійної діяльності, потреби в

самовдосконаленні та саморозвитку, пріоритетів здорового способу життя, вплив на стан, поведінку і особистісні прояви дітей у період дошкільного дитинства, любов до дітей та інтерес до фізичної культури і реабілітації.

На основі критеріїв, що характеризують професійну готовність майбутніх фахівців із фізичної терапії та ерготерапії до фізичної реабілітації дітей дошкільного віку, можна зробити висновок про рівень розвитку цієї характеристики у процесі професійної підготовки.

Ми виділили три рівні розвитку професійної готовності майбутніх фахівців з фізичної терапії та ерготерапії до фізичної реабілітації дітей дошкільного віку:

1) низький рівень означає низьку професійну потребу, професійний інтерес та професійну допитливість до фізичної реабілітації дітей дошкільного віку, до майбутньої професійної діяльності та фізичної реабілітації дітей дошкільного віку, ставлення з епізодичним інтересом, потреба у професійному саморозвитку щодо фізичної реабілітації дітей дошкільного віку відсутня, необхідні для виконання професійних функцій та вирішення типових завдань щодо фізичної реабілітації дітей дошкільного віку біохімічні, психолого-педагогічні та анатомо-фізіологічні знання недостатні, потребують суттєвого поглиблення та подальшого засвоєння, уміння й навички самостійної роботи з фізичної реабілітації дітей дошкільного віку сформовані недостатньо, відсутнє вміння використовувати свої знання в ситуаціях фізичної реабілітації дітей дошкільного віку, у плануванні, проєктуванні, організації та оцінці власної професійної діяльності з фізичної реабілітації дітей дошкільного віку, організації професійної взаємодії;

2) середній рівень означає наявність професійної допитливості та функціонального професійного інтересу фізичної реабілітації дітей дошкільного віку, потреба у професійному саморозвитку нестійка, необхідні для виконання професійних функцій та вирішення типових завдань фізичної реабілітації дітей дошкільного віку психолого-педагогічні знання поверхові, недостатньо систематизовані, потребують уточнення, конкретизації, подальшого розвитку, уміння самостійної роботи розвинуті на достатньому рівні, немає необхідності в постійній консультативній допомозі щодо фізичної реабілітації дітей дошкільного віку, під час організації, координації, контролю й корекції фізичної реабілітації дітей дошкільного віку орієнтуються не лише на стандартні дії, готові рішення, а й використовують власні творчі знахідки;

3) високий рівень передбачає індивідуально та соціально значущі мотиви професійного вибору, розвинуту професійну потребу та функціональний інтерес, властива професійна допитливість до фізичної реабілітації дітей дошкільного віку, є стійке прагнення до професійного саморозвитку, необхідні для виконання професійних функцій та вирішення типових завдань фізичної реабілітації дітей дошкільного віку психолого-педагогічні, біохімічні та анатомо-фізіологічні знання, знання з теорії і методики фізичної реабілітації дітей дошкільного віку сформовані на високому рівні, усвідомлені, мають системний, інтегративний характер, розвинуті вміння самостійної роботи з інформацією щодо фізичної реабілітації дітей дошкільного віку, не потребує консультативної допомоги, розвинені вміння доцільного використання професійних знань у плануванні, проєктуванні, організації та оцінці фізичної реабілітації дітей дошкільного віку, є творчий підхід до організації, координації, контролю та корекції фізичної реабілітації дітей дошкільного віку.

Виявлені критерії та рівні слід уважати умовними, оскільки формування професійної готовності майбутніх фахівців із фізичної терапії та ерготерапії до фізичної реабілітації дітей дошкільного віку є неперервним процесом, який заздалегідь передбачити складно.

Висновки. Експериментальне дослідження особливостей формування професійної готовності майбутніх фахівців із фізичної терапії та ерготерапії до фізичної реабілітації дітей дошкільного віку передбачало визначення критеріїв та показників її сформованості: теоретичний, праксеологічний та індивідуально-психологічний критерії. Нами виділено три рівні сформованості професійної готовності майбутніх фахівців із фізичної терапії та ерготерапії до фізичної реабілітації дітей дошкільного віку: низький, середній, високий. Це забезпечує оптимальне функціонування розглянутого процесу, дають можливість визначити вихідні позиції, стан сформованості професійної готовності, розробити методику її формування в майбутніх фахівців із фізичної терапії та ерготерапії.

Перспективами подальших наукових пошуків є розробка педагогічної системи професійної готовності майбутніх фахівців із фізичної терапії та ерготерапії до фізичної реабілітації дітей дошкільного віку.

ЛІТЕРАТУРА

Белікова, Н. О. (2012). *Підготовка майбутніх фахівців з фізичної реабілітації до здоров'язбережувальної діяльності: теорія та методика*. Київ: ТОВ «Козарі» (Bielikova, N. O. (2012). *Training of future specialists in physical*

- rehabilitation to health-saving activity: theory and methodology*. Kyiv: Kozari Ltd.).
- Волошко, Л. Б. (2005). Організаційно-педагогічні умови формування професійної компетентності майбутніх фахівців з фізичної реабілітації в процесі медико-біологічної підготовки. *Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту*, 24, 42-44 (Voloshko, L. B. (2005). Organizational-pedagogical conditions of formation of professional competence of future specialists in physical rehabilitation in the process of medical and biological preparation. *Pedagogy, psychology and medical-biological problems of physical education and sports*, 24, 42-44).
- Кузьмина, Н. В. (1990). *Профессионализм личности преподавателя и мастера производственного обучения*. Москва: Высшая школа (Kuzmina, N. V. (1990). *The professionalism of the personality of the teacher and master of industrial training*. Moscow: Higher School).
- Лянной, Ю. О. (2015). Професійна підготовка магістрів з фізичної реабілітації у вищих навчальних закладах України. *Science and Education a New Dimension: pedagogy and psychology*, 111 (29): 57, 39-42 (Liannoi, Yu. O. (2015). Professional training of masters of physical rehabilitation in higher education institutions of Ukraine. *Science and Education a New Dimension: Pedagogy and Psychology*, 111 (29): 57, 39-42).
- Маркова, А. К. (1996). *Психология профессионализма*. Москва: Международный гуманитарный фонд «Знание» (Markova, A. K. (1996). *Psychology of professionalism*. Moscow: The International Humanitarian Foundation "Knowledge").
- Професійна педагогічна освіта: компетентнісний підхід* (2011). Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка (*Professional pedagogical education: competence approach* (2011). Zhytomyr).
- Сущенко, Л. П. (2015). Розвиток здібностей майбутніх фахівців з фізичної реабілітації в процесі фахової підготовки. *Фізичне виховання, спорт і культура здоров'я у сучасному суспільстві*, 3 (31), 52-55 (Sushchenko, L. P. (2015). Development of abilities of future specialists in physical rehabilitation in the process of professional training. *Physical education, sport and culture of health in modern society*, 3 (31), 52-55).
- Хоменко, В. П. (2012). *Природничо-наукова підготовка фахівця фізичної культури*. Полтава: ПНПУ ім. В. Г. Короленка (Khomenko, V. P. (2012). *Natural and scientific training of a specialist in physical culture*. Poltava: PNPU).
- Чопик, Т. В. (2014). *Розвиток професійної компетентності майбутніх тренерів-викладачів у процесі фахової підготовки* (дис. ... канд. пед. наук: 13.00.04). Хмельницький (Chopyk, T. V. (2014). *Development of professional competence of future trainers-instructors in the process of professional training* (PhD thesis). Khmelnytskyi).
- Чорноштан, А. Г. (2002). *Професійна підготовка майбутнього вчителя фізичного виховання на основі модульно-рейтингової технології навчання* (автореф. дис. ... канд. пед. наук: 13.00.04). Луганськ (Chornoshtan, A.G. (2002). *Professional training of the future teacher of*

physical education on the basis of modular-rating technology of teaching (PhD thesis abstract). Luhansk).

Чубук, Р. В. (2008). Критерії, показники та рівні професійної компетентності соціальних педагогів. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Сер.: Психологія і педагогіка*, 11, 253-263 (Chubuk, R. V. (2008). Criteria, indicators and levels of professional competence of social pedagogues. *Scientific notes of the National University "Ostroh Academy": Psychology and pedagogy*, 11, 253-263).

РЕЗЮМЕ

Демченко Людмила. Критерии и уровни готовности будущих бакалавров физической терапии, эрготерапии к физической реабилитации детей дошкольного возраста.

Необходимость осмысления проблем профессиональной готовности будущих специалистов по физической терапии и эрготерапии к физической реабилитации детей дошкольного возраста в современных условиях обусловлена потребностью в квалифицированных специалистах, способных осуществлять творческий подход в решении приоритетных задач профессиональной деятельности. Экспериментальное исследование особенностей формирования профессиональной готовности будущих специалистов по физической терапии и эрготерапии к физической реабилитации детей дошкольного возраста предусматривало определение критериев ее сформированности: теоретический, праксеологический и индивидуально-психологический критерии и уровней: низкий, средний, высокий.

Ключевые слова: профессиональная готовность, будущие специалисты по физической терапии и эрготерапии, критерий, уровень, физическая реабилитация, дошкольный возраст.

SUMMARY

Demchenko Liudmyla. Criteria and levels of readiness of future bachelors of physical therapy, occupational therapy for physical rehabilitation of preschool children.

The innovative nature of modern education, its high technology and knowledge intensity indicate the need of society for competent professionals. The problem of forming the professional readiness of future specialists is relevant in the field of physical therapy and occupational therapy. Students studying in such specialties must be ready for future professional activities in special conditions. In particular, in the case of preschool children, future specialists in physical therapy and occupational therapy should be prepared for certain specifics of their practice, which requires a high level of physical, social, mental, spiritual health, active motor actions, special social and psychological conditions of work, development of such qualities as the ability to adapt, activity, physiological and psychological capabilities.

The need to understand the problems of professional readiness of future specialists in physical therapy and occupational therapy for physical rehabilitation of preschool children in modern conditions is due primarily to the development of high-tech educational process in preschools and the urgent need for qualified professionals

able to take a creative approach. At the same time there is a problem of determining the level of formation of such readiness and creation of appropriate criteria.

Carrying out the formative stage of the experiment of our study involves diagnosing the level of professional readiness of future specialists in physical therapy and occupational therapy for physical rehabilitation of preschool children, and therefore it is necessary to determine the criteria and levels of its evaluation.

Experimental study of the peculiarities of forming professional readiness of future specialists in physical therapy and occupational therapy for physical rehabilitation of preschool children involved the definition of criteria and indicators of its formation: theoretical, praxeological and individual psychological criteria. We have identified three levels of professional readiness of future specialists in physical therapy and occupational therapy for physical rehabilitation of preschool children: low, medium, high. This ensures the optimal functioning of the process, provide an opportunity to determine the initial position, the state of professional readiness formation, to develop a method of its formation in future specialists in physical therapy and occupational therapy.

Prospects for further research are development of a pedagogical system of professional readiness of future specialists in physical therapy and occupational therapy for physical rehabilitation of preschool children.

Key words: professional readiness, future specialists in physical therapy and occupational therapy, criterion, level, physical rehabilitation, preschool age.

УДК 378

Михайло Демянчук

Фаховий медичний коледж комунального закладу вищої освіти

«Рівненська медична академія» Рівненської обласної ради

ORCID ID 0000-0001-8729-5144

DOI 10.24139/2312-5993/2020.08/149-160

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ВИКЛАДАЧАМ МЕДИЧНИХ КОЛЕДЖІВ ЩОДО ООНОВЛЕННЯ СИСТЕМИ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ МОЛОДШИХ СПЕЦІАЛІСТІВ СЕСТРИНСЬКОЇ СПРАВИ

Вагомий професійний досвід у медичній сфері не завжди супроводжується готовністю викладачів медичних коледжів використовувати в педагогічній діяльності освітні технології, що динамічно розвиваються, удосконалюються, оновлюються відповідно до сучасних вимог розвитку всіх сфер суспільства. Відтак актуалізується проблема розробки методичних рекомендацій для викладачів медичних коледжів, що сприятиме осучасненню системи професійної підготовки майбутніх молодших спеціалістів сестринської справи. Методичні рекомендації враховують принципи активізації навчання студентів. Їх можуть використовувати викладачі в підготовці сестринського персоналу різних кваліфікаційних рівнів.

Ключові слова: *методичні рекомендації, студенти, медичні коледжі, викладачі, майбутні молодші спеціалісти сестринської справи, педагогічні технології.*